

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ПОЗАШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«РІВНЕНСЬКА МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ»
РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

МАТЕРІАЛИ

наукової конференції переможців конкурсу-захисту
науково-дослідницьких робіт
учнів-членів МАН України
в Рівненській області

Рівненська Мала академія наук учнівської молоді, 2023: Матеріали наукової конференції переможців II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України в Рівненській області / Департамент освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації; упоряд.: Андрєєв О.А. та ін. Рівне, 2023. 185 с.

У збірці подано анотації наукових робіт переможців II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Рівненської Малої академії наук України, що проводився департаментом освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації та Рівненською Малою академією наук учнівської молоді в 2023 році у м. Рівне.

Учасники конкурсу представляли свої проєкти у 64 секціях 12 наукових відділень, захищаючи постер та беручи участь у науковій онлайн-конференції.

Видання має на меті привернути увагу учнів, студентів, аспірантів, педагогічних працівників загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів, викладацько-професорського складу ЗВО, широких кіл громадськості до науково-дослідницької діяльності учнівської молоді в межах Малої академії наук України.

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

КОРЖЕВСЬКИЙ Петро Миколайович,

директор департаменту освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації

ПОСТОЛОВСЬКИЙ Руслан Михайлович,

президент Рівненської Малої академії наук учнівської молоді, голова Вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету, кандидат історичних наук, професор,

АНДРЕЄВ Олександр Анатолійович,

директор Рівненської Малої академії наук учнівської молоді

ДЕМ'ЯНЧУК Анатолій Степанович,

ректор Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка С. Дем'янчука, доктор педагогічних наук, професор

ДЖУНЬ Йосип Володимирович,

завідувач кафедри математичного моделювання Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка С. Дем'янчука, доктор фізико-математичних наук, професор

ЛЕВИЦЬКА Світлана Олексіївна,

професор кафедри обліку і аудиту навчально-наукового інституту економіки і менеджменту Національного університету водного господарства та природокористування, доктор економічних наук, професор

ПАСІЧНИК Ігор Демидович,

ректор Національного університету «Острозька академія», доктор психологічних наук, професор

ПРИЩЕПА Алла Миколаївна,

директор навчально-наукового інституту агроєкології та землеустрою Національного університету водного господарства та природокористування, кандидат сільськогосподарських наук, професор

СТОКОЛОС Надія Григорівна,

професор кафедри культурології та філософії Національного університету «Острозька академія», доктор історичних наук, професор

СЯСЬКИЙ Андрій Олексійович,

професор кафедри інформатики та прикладної математики Рівненського державного гуманітарного університету, доктор технічних наук, професор

ШУЛЬЖУК Наталія Василівна,

завідувач кафедри методики викладання та культури української мови Рівненського державного гуманітарного університету, кандидат філологічних наук, доцент

УПОРЯДНИКИ:

Андрєєв О.А., Лівандовська Л.М., Мазур О.О., Малиновський Є.В., Малиновський В.Ф., Данчук А.С., Новік О.В., Шокало Ю.М., Тимошук А.І., Хомеча Н.А., Юркевич І.Т.

ВЕРСТКА ТА ДИЗАЙН:

Ружинська М.В.

© ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ПОЗАШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«РІВНЕНСЬКА МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ»
РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ, 2023

Булбачинська Валерія Ігорівна, учениця 8 класу Рівненського ліцею № 28 Рівненської міської ради.

Науковий керівник: Гордієнко Олена В'ячеславівна, учитель зарубіжної літератури Рівненського ліцею № 28 Рівненської міської ради, керівник гуртка РМАНУМ.

ТЕМА ДЕПОРТАЦІЇ У ТВОРЧОСТІ КРИМСЬКОТАТАРСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ (НА МАТЕРІАЛІ Оповідань ІБРАЇМА ПАШІ, РУСТЕМА МУЕДИНА, ТАЇРА ХАЛІЛОВА)

У науковій роботі проаналізовано специфіку художньої репрезентації соціально значущої та історично важливої проблеми депортації кримських татар у травні 1944 року на матеріалі оповідань Ібраїма Паші «Ще зустрінемося, мабуть», Рустема Муедина «Останній крок», Таїра Халілова «Старий дуб». Актуальність представленої розвідки зумовлена відсутністю літературознавчих досліджень про ці тексти, а також порушеними у творах проблемами, зокрема депортації кримських татар в умовах тоталітарного режиму та їх репатріації у пострадянський період. Прокоментовані особливості процесу депортації та репатріації кримських татар як історичного та літературного сюжету; окреслені форми літературного зображення депортації та репатріації кримських татар в оповіданнях І. Паші, Р. Муедина, Т. Халілова.

В аналізованих творах трагедія кримськотатарського народу показана на прикладі історії однієї конкретної особи (в оповіданні І. Паші – старшого лейтенанта Наримана Дерелі, Р. Муедина – полкового комісара Шаміля Мусаєва, Т. Халілова – дядька Акіма). Кожне наступне оповідання продовжує попереднє: в оповіданні Р.Муедина йдеться про примусове виселення з Криму демобілізованих військових, з оповідання І. Паші дізнаємось, як проводилась депортація у травні 1944 року та про умови проживання в місцях поселення, герої оповідання Т. Халілова після тривалих поневірянь нарешті змогли повернутися на Батьківщину.

Автори усіх трьох оповідань із притаманною їм історичною об'єктивністю показали всю глибину та гіркоту трагедії, що спіткала кримськотатарський народ.

Ключові слова: депортація, примусове виселення, трагедія кримськотатарського народу, Батьківщина, чужина.

ВІДДІЛЕННЯ МОВОЗНАВСТВА

СЕКЦІЯ «УКРАЇНСЬКА МОВА»

Приварська Софія Вікторівна, учениця 11 класу Обласного наукового ліцею в м. Рівне Рівненської обласної ради.

Наукові керівники: Шульжук Наталія Василівна, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри стилістики та культури української мови РДГУ, керівник гуртка РМАНУМ; Сосюк Наталія Володимирівна, вчитель української мови та літератури Обласного наукового ліцею в м. Рівне Рівненської обласної ради, заслужений вчитель України.

СИНТАКСИЧНІ ЗАСОБИ МОВЛЕННЕВОГО ВПЛИВУ В ПУБЛІЧНИХ ПРОМОВАХ В. ЗЕЛЕНСЬКОГО У ПЕРІОД РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

У науковій роботі схарактеризовані синтаксичні засоби як репрезентанти мовленнєвого впливу в публічних україномовних промовах Президента України Володимира Зеленського у період російсько-української війни.

Джерело дослідження – картотека синтаксичних одиниць (близько 200) у публічних промовах В. Зеленського, представлених у виданні «Місяць війни. Хроніка подій. Промови та звернення Президента України Володимира Зеленського» (Харків: Фоліо, 2022). Повномасштабна російсько-українська війна актуалізувала такий мовленнєвий жанр політичного дискурсу, як публічна промова, метою якої є формування суспільної ідеології, інформування населення про політичні проблеми в житті суспільства. Оскільки реалізацію комунікативної функції у текстах публічних промов передусім пов'язують із реченнєвими одиницями, то у фокус дослідницької уваги потрапили синтаксичні засоби мовленнєвого впливу в публічних промовах Президента України у визначений період.

Ключові слова: антропоцентризм, політичний дискурс, публічна промова, мовленнєвий вплив, експресивний синтаксис, мовленнєва агресія і маніпуляція, політична лінгвістика, парцеляція, синтаксичний паралелізм, риторичні запитання.

Волошина Вероніка Сергіївна, учениця 11 класу Рівненського ліцею “Український” Рівненської міської ради.

Науковий керівник: Шульжук Наталія Василівна, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри стилістики та культури української мови РДГУ, керівник гуртка РМАНУМ; Гаврилюк Оксана Володимирівна, кандидат педагогічних наук, вчитель української мови та літератури Рівненської української гімназії.

ПРАГМАТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ КОЛЬОРИСТИЧНИХ ЕПІТЕТІВ У ПОЕТИЧНОМУ МОВЛЕННІ ІРИНИ ЖИЛЕНКО

Дослідження присвячене визначенню прагматичного потенціалу кольористичних епітетів у поетичному мовленні Ірини Жиленко. Прагматичний аспект вивчення лексики на позначення кольору у творах письменниці не був предметом спеціальної лінгвістичної розвідки, з чим і пов'язана актуальність науково-дослідницької роботи. Джерело дослідження – картотека номінацій на позначення кольору (близько 600 одиниць), укладена шляхом вибірки зі збірки поезій Ірини Жиленко «Євангеліє від ластівки».

Проаналізовано та обґрунтовано доцільність лінгвістичного опису кольороназв на засадах комунікативно-прагматичного підходу, схарактеризовано колірну гаму як мовно-естетичне явище та виразний показник ідіостилію письменниці. Прагматичний потенціал епітетів-кольороназв виявляється у виборі авторкою тієї лексеми, яка, допомагаючи посилити естетичний вплив на читача, найбільш точно описує явище чи предмет, надає яскравості зображуваному, а мові поезій індивідуально-особистісних ознак. Епітети-кольороназви в поетичному доробку Ірини Жиленко, здійснюючи емоційний, естетичний вплив на читача, виконують функцію експресивного, прагматично спрямованого засобу.

Ключові слова: прагматика художнього тексту, дискурс, семантика, епітет, кольороназва, символіка кольору, мовна картина світу, ідіостиль.

Каптола Софія Андріївна, учениця 11 класу Обласного наукового ліцею в м. Рівне Рівненської обласної ради.

Наукові керівники: Шульжук Наталія Василівна, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри стилістики та культури української мови РДГУ, керівник гуртка РМАНУМ; Сосюк Наталія Володимирівна, вчитель української мови та літератури Обласного наукового ліцею в м. Рівне, заслужений учитель України.

МОВНОСТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ ЕМОЦІЙ У ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ ІРЕН РОЗДОБУДЬКО

У науковій роботі досліджуються лексичні та фразеологічні одиниці, а також засоби художньої виразності, що репрезентують психологізм у романах І. Роздобудько «Гудзик» та «Гудзик-2. Десять років по тому». Джерелом дослідження послугувала картотека репрезентантів психологізму в аналізованих текстах: лексичних (близько 200) та фразеологічних (близько 70) одиниць, а також засобів художньої виразності (близько 150), дібраних у мінімальному контексті з романів І. Роздобудько «Гудзик» та «Гудзик-2. Десять років по тому». Цей аспект аналізу не був предметом спеціального лінгвістичного опису, з чим і пов'язуємо актуальність науково-дослідницької роботи. Проаналізовано психологічні та лінгвістичні аспекти дослідження лексики на позначення кольору; обґрунтовано доцільність лінгвістичного опису лексем на позначення кольору на засадах комунікативно-прагматич-

ЗМІСТ

ВІДДІЛЕННЯ НАУК ПРО ЗЕМЛЮ.....	4
СЕКЦІЯ «ГЕОГРАФІЯ».....	4
СЕКЦІЯ «ГЕОЛОГІЯ, ГІДРОГЕОЛОГІЯ ТА ГЕОФІЗИКА»	6
СЕКЦІЯ «МЕТЕОРОЛОГІЯ ТА КЛІМАТОЛОГІЯ»	8
СЕКЦІЯ «ГІДРОЛОГІЯ».....	10
СЕКЦІЯ «ГЕОІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ТА ДИСТАНЦІЙНЕ ЗОНДУВАННЯ ЗЕМЛІ»	11
ВІДДІЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	13
СЕКЦІЯ «КОМП'ЮТЕРНА ІНЖЕНЕРІЯ».....	13
СЕКЦІЯ «ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЇ ТА ВЕБДИЗАЙН».....	15
СЕКЦІЯ «ПРОГРАМНА ІНЖЕНЕРІЯ»	16
СЕКЦІЯ «СИСТЕМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ»	18
СЕКЦІЯ «НАВЧАЛЬНІ, ІГРОВІ ПРОГРАМИ ТА ВІРТУАЛЬНА РЕАЛЬНІСТЬ»	19
ВІДДІЛЕННЯ ІСТОРІЇ	21
СЕКЦІЯ «ІСТОРІЯ УКРАЇНИ»	21
СЕКЦІЯ «ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ»	25
СЕКЦІЯ «ІСТОРИЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО»	28
СЕКЦІЯ «ЕТНОЛОГІЯ»	33
СЕКЦІЯ «АРХЕОЛОГІЯ».....	36
ВІДДІЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ	38
СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІКА ТА ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА»	38
СЕКЦІЯ «ПРИКЛАДНА МАКРОЕКОНОМІКА ТА МІКРОЕКОНОМІКА».....	40
СЕКЦІЯ «ФІНАНСИ, ГРОШОВИЙ ОБІГ ТА КРЕДИТ»	43
СЕКЦІЯ «МЕНЕДЖМЕНТ ТА МАРКЕТИНГ»	45
ВІДДІЛЕННЯ МАТЕМАТИКИ.....	46
СЕКЦІЯ «МАТЕМАТИКА».....	46
СЕКЦІЯ «ПРИКЛАДНА МАТЕМАТИКА».....	50
СЕКЦІЯ «СТАТИСТИКА»	53
ВІДДІЛЕННЯ ФІЗИКИ ТА АСТРОНОМІЇ	55
СЕКЦІЯ «ТЕОРЕТИЧНА ФІЗИКА»	55
СЕКЦІЯ «ПРИКЛАДНА ФІЗИКА»	57
СЕКЦІЯ «АСТРОНОМІЯ».....	60
СЕКЦІЯ «АЕРОФІЗИКА ТА КОСМІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ»	63
ВІДДІЛЕННЯ ТЕХНІЧНИХ НАУК	68
СЕКЦІЯ «АВІА- ТА РАКЕТОБУДУВАННЯ, МАШИНОБУДУВАННЯ І РОБОТОТЕХНІКА».....	68
СЕКЦІЯ «ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ».....	70
СЕКЦІЯ «ЕЛЕКТРОНІКА ТА ПРИЛАДОБУДУВАННЯ»	72
СЕКЦІЯ «ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНІ СИСТЕМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ»	74
СЕКЦІЯ «МАТЕРІАЛОЗНАВСТВО»	76
СЕКЦІЯ «НАУКОВО-ТЕХНІЧНА ТВОРЧІСТЬ ТА ВИНАХІДНИЦТВО».....	78
СЕКЦІЯ «ТЕХНОЛОГІЧНІ ПРОЦЕСИ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ».....	81
ВІДДІЛЕННЯ ЕКОЛОГІЇ ТА АГРАРНИХ НАУК.....	83
СЕКЦІЯ «ЕКОЛОГІЯ»	83
СЕКЦІЯ «ОХОРОНА ДОВКІЛЛЯ ТА РАЦІОНАЛЬНЕ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ»	86
СЕКЦІЯ «АГРОНОМІЯ».....	89
СЕКЦІЯ «ЛІСОЗНАВСТВО»	91
СЕКЦІЯ «СЕЛЕКЦІЯ ТА ГЕНЕТИКА»	94
СЕКЦІЯ «ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ ТВАРИНИЦТВА ТА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА»	95

ВІДДІЛЕННЯ ХІМІЇ ТА БІОЛОГІЇ	97
СЕКЦІЯ «БІОЛОГІЯ ЛЮДИНИ»	97
СЕКЦІЯ «ЗАГАЛЬНА БІОЛОГІЯ».....	101
СЕКЦІЯ «МЕДИЦИНА».....	103
СЕКЦІЯ «ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я».....	106
СЕКЦІЯ «ХІМІЯ»	110
СЕКЦІЯ «ЗООЛОГІЯ».....	115
СЕКЦІЯ «БОТАНІКА».....	118
ВІДДІЛЕННЯ ФІЛОСОФІЇ ТА СУСПІЛЬСТВОЗНАВСТВА	120
СЕКЦІЯ «ФІЛОСОФІЯ».....	120
СЕКЦІЯ «СОЦІОЛОГІЯ».....	122
СЕКЦІЯ «ПРАВОВИЗНАВСТВО»	125
СЕКЦІЯ «ТЕОЛОГІЯ, РЕЛІГІЄЗНАВСТВО ТА ІСТОРІЯ РЕЛІГІЇ»	129
СЕКЦІЯ «ПЕДАГОГІКА»	132
СЕКЦІЯ «ЖУРНАЛІСТИКА»	136
СЕКЦІЯ «ПСИХОЛОГІЯ».....	138
ВІДДІЛЕННЯ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА, ФОЛЬКЛОРИСТИКИ ТА МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА	145
СЕКЦІЯ «УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА»	145
СЕКЦІЯ «ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА».....	150
СЕКЦІЯ «ФОЛЬКЛОРИСТИКА».....	153
СЕКЦІЯ «МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО»	156
СЕКЦІЯ «ЛІТЕРАТУРНА ТВОРЧІСТЬ»	160
СЕКЦІЯ «КРИМСЬКОТАТАРСЬКА ГУМАНІТАРИСТИКА»	162
ВІДДІЛЕННЯ МОВОЗНАВСТВА	164
СЕКЦІЯ «УКРАЇНСЬКА МОВА»	164
СЕКЦІЯ «АНГЛІЙСЬКА МОВА».....	171
СЕКЦІЯ «НІМЕЦЬКА МОВА»	177
СЕКЦІЯ «ФРАНЦУЗЬКА МОВА».....	179
СЕКЦІЯ «ПОЛЬСЬКА МОВА».....	180

Обласний комунальний позашкільний навчальний заклад
«Рівненська мала академія наук учнівської молоді» Рівненської обласної ради.
33028, м. Рівне, вул. С.Петлюри, 17.

тел. (0362) 43 17 08, факс (0362) 26 57 70.

e-mail: man.rivne@ukr.net

<http://man.rv.ua>

Здано до набору 18.08.2023.

Підписано до друку 25.08.2023. Замовлення № __ від _____
Формат 60x84/8 Папір офсетний. Тираж 50. Друк офсетний.

Друк - ФОП Брегін Андрій Романович. тел. (0362) 43 00 97.